

Una anàlisi dels efectes de la recessió econòmica a Espanya

04/2013 - Economia. Després de diversos anys de creixement, l'economia espanyola va entrar en la més profunda i prolongada recessió econòmica que s'ha registrat des que hi ha dades fiables de comptabilitat nacional. Aquest treball ha quantificat els efectes de les pertorbacions internes i externes que van afectar l'economia espanyola en el període 2008-09. L'impacte sobre les principals variables macroeconòmiques s'avalua amb un model matemàtic que capta els diferents efectes directes i indirectes que es produeixen dins de l'economia.

A la segona meitat del 2008 moltes economies avançades van entrar en recessió com a conseqüència de la inestabilitat financera global iniciada als Estats Units. La principal conseqüència en l'economia espanyola va ser la caiguda de les exportacions de béns i serveis en un 9.4% i el consum de no residents en un 8.75% entre el tercer trimestre del 2008 i el segon trimestre del 2009. La inversió privada també va patir un important revés i va caure un 13.07%.

En aquest treball s'estudia l'impacte d'aquests tres xocs de forma individual i de forma conjunta. Per això fem dos supòsits, primer assumim que el nivell d'inversió privada està determinat pel valor de l'estalvi domèstic (estalvi privat i superàvit/dèficit públic) i exterior (superàvit/dèficit exterior) mentre que en el segon cas suposem que la inversió està determinada i no varia davant canvis en l'estalvi. Suposar que en períodes de recessió la inversió no canvia, és a dir, suposar que una reducció del dèficit públic o del dèficit exterior no afecta el nivell d'inversió privada, sembla ser l'opció més adequada per avaluar l'impacte de pertorbacions domèstiques i externes ja que en aquest cas els resultats de l'estudi mostren valors molt similars als registrats en la comptabilitat nacional.

Els resultats mostren que l'impacte de les pertorbacions externes (caiguda de les exportacions en un 9% i del consum de no residents en un 9.5%) està molt condicionat a les hipòtesis de partida que es fan en el model sobre la inversió privada. Una caiguda de les exportacions (i/o consum de no residents) augmenta l'estalvi del sector exterior i suposant que la inversió depèn de l'estalvi domèstic i extern, això generaria un extraordinari augment de la inversió privada, la qual cosa no sembla que estigui passant en l'economia espanyola.

En aquest escenari, hi ha una reassignació de factors dels sectors productius exportadors als sectors productius més orientats a la inversió de tal manera que els ingressos i despeses públiques, l'ocupació, la desocupació i el PIB (Producte Interior Brut) no semblen patir cap variació.

Els resultats són completament diferents quan assumim que la inversió privada és fixa o es redueix en un 13.07%. En aquest cas els preus de consum i de producció i la producció cauen substancialment, especialment en els sectors productius més orientats al sector exterior, i les caigudes de l'ocupació i el PIB semblen més lògiques que els nuls efectes registrats quan la inversió s'ajusta a l'estalvi.

En el cas de la simulació conjunta de les tres pertorbacions, caiguda del consum de no residents (9%), caiguda de les exportacions (9.5%) i caiguda de la inversió privada suposant que la inversió privada és una variable exògena al model, obtenim resultats molt similars als registrats en la comptabilitat nacional. La taxa d'atur augmenta un 3.81 punts percentuals i l'ocupació i el PIB cauen un 4.43 i 2.44%. Aquests valors estan molt pròxims als observats en la comptabilitat nacional, 4.37 i 2.21%, respectivament.

En resum, es pot concloure que assumir que la inversió és una variable fixa en períodes de recessió és la millor opció per avaluar l'impacte de pertorbacions externes en models matemàtics com l'utilitzat en aquest estudi i l'única forma d'avaluar l'impacte de variacions en la inversió privada.

En aquest cas, no hi ha distorsions causades per un augment fictici i desproporcionat de la inversió com a conseqüència del menor consum exterior, i els nivells de preus i producció reaccionen a canvis en la demanda exterior. A més la caiguda en la inversió privada redueix l'ingrés de les famílies i augmenta la desocupació, així com les despeses públiques en transferències als aturats.

Aquests resultats encaixen bé amb l'evolució de l'economia espanyola des de finals del 2008 i mostren la importància dels efectes que les hipòtesis de partida utilitzades en aquests models econòmics poden tenir en els resultats.

Maria Álvarez Martínez.

E.J. Bloustein School of Planning and Public Policy, Rutgers University.

Clemente Polo.

Departament d'Economia i d'Història Econòmica

A general equilibrium assessment of external and domestic shocks in Spain (2012), Álvarez-Martínez, M.T. and Polo, C., Economic Modelling, 29, 2486-2493.